

<http://www.maturskiradovi.net/>

Predmet: Teorija književnosti

SMJEROVI ISTRAŽIVANJA KNJIŽEVNOSTI

Seminarski rad

UVOD

Suvremena znanost o književnosti je u posljednja dva stoljeća obilježena prostranstvom polja svoje problematike te opsegom svakog od njih, tako da je teorijski nemoguće ostvariti njenu dosljednu i potpunu sistematizaciju. U ovom seminarskom radu ću pokušati objasniti i obuhvatiti najvažnije smjerove u kojima se razvitak književnosti i njene teorije događao posljednjih godina. Pojam smjera istraživanja književnosti označava određene putove proučavanja književnosti. Takvih je smjerova kroz povijest bilo nebrojeno mnogo, no u svom ću se izlaganju ograničiti na skup onih koji je dovoljno reprezentativan da ocrta već gore spomenuto prostranstvo znanosti o književnosti.

U povijesti književnosti, sama književnost se proučavala u okviru niza disciplina: poetike, retorike, gramatike, povijesti, stilistike ili mnoštva ideologija. Dešavalo se, dakle, da se znanost o književnosti u određenim vremenskim presjecima izjednačavala s nekom od tih disciplina. U posljednja dva stoljeća znanost o književnosti se uvijek iznova pokušavala odijeliti od njih te postati samostalna znanost. Od određenih je neporecivih konstanti ipak morala polaziti. Najčešće je to bila usmjerenost na vlastiti korpus.¹ Ta usmjerenost podrazumijeva zapravo način motrenja na jedan te isti korpus, i upravo su te razlike u motrenju uvjetovale nastanak različitih smjerova proučavanja književnosti. Književna je djela, prema Stamaću, moguće motriti kao dijakronijski niz, pa se takvo proučavanje naziva *povijest književnosti*. Ako ih se motri u sinkronijskom nizu, takvo se proučavanje naziva *teorija književnosti*. I dakako, moguće je sva književna djela motriti kao raspršen niz i pojedinačne činjenice, i takvo se proučavanje naziva *književna kritika*.

Pojedini povijesno uvjetovani smjerovi istraživanja uvijek su davali prednost jednoj od ovih triju disciplina. Ante Stamać tvrdi kako znanost o književnosti "u sebi samoj mora ostati s jedne strane što je moguće strožom; s druge strane, uvelike uvjetovana značenjem svoga predmeta i širim znanjem, a i sama uronjena u povijest, mora ostati maksimalno otvorenom. Gradeći svoje discipline i krećući se smjerovima svoga istraživanja, ona je istodobno ovisna o

---

¹ Korpus (lat. corpus= tijelo) znači više ili manje ograničen, a u idealnom slučaju i neograničen broj književnih tekstova koji se u određenoj prigodi podvrgavaju književno-znanstvenom proučavanju.

svjetonazorima, spoznajnim i etičkim premisama svoga doba; svoje povijesne zbilje uostalom." (Stamać 1998:555)

Teorija književnosti živi u zajednicama čitatelja i pisaca, kao diskurzivna praksa nužno upletena u obrazovne i kulturne institucije. Od 1960-ih najveći su utjecaj, prema Culleru, imala tri teorijska pristupa. Prvi od njih obuhvaća široki spektar psihoanalitičkih i dekonstrukcijskih promišljanja o jeziku. Drugi obuhvaća feminističke, a zatim i rodnostudijske analize uloge roda i seksualnosti u svim razinama književnosti i teorije. Treći se odnosi na povijest usmjerene kulturalne teorije koje se bave raznovrsnim diskurzivnim praksama, uključujući razne pojmove za koje se prije toga nije smatralo da imaju povijest, kao što su tijelo, rasa, obitelj.

RUSKI FORMALIZAM

Ruski su formalisti naglašavali kako se kritičari trebaju baviti literarnošću književnosti, isticanjem samoga jezika te začudnošću koju postižu. Utvrdili su kako je postupak jedini junak književnosti. Prema njima, umjesto da se pitamo što je autor htio reći, trebali bismo se pitati pitanja poput: Što se u ovom djelu zbiva sa sonetom? ili Koje pustolovine doživljava roman u nekoj knjizi?

Među prve formaliste valja ubrojiti Šklovskoga, Borisa Ejhenbauma, Romana Jakobsona, Osipa Brika. U oporbi prema pozitivizmu, poimajući književnost u cjelini kao usustavljen književni niz odvojen od neknjiževnih nizova, zalagali su se za razgraničavanje i metodološku precizaciju samog predmeta proučavanja. Taj predmet je morala biti sama forma-značenje koja je jedini pravi sadržaj i problem književnosti. U središtu se proučavanja, dakle, našla forma jezika kao govor forme, odnosno prema Stamaću sama književno oblikovana činjenica.

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU

WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](#)

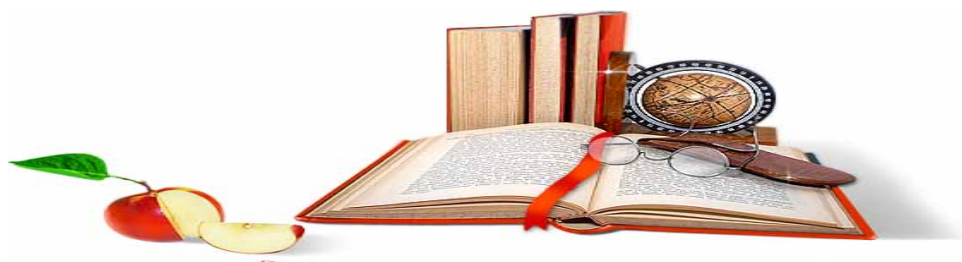
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com